

ANUNȚURI

Mult așteptat de noi, **Maslul de obște** se va săvârși luni, 19 februarie, cu ajutorul lui Dumnezeu și spre folosul tuturor.

ȘTIRI

• Episcopia Basarabiei de Sud a deschis un **centru cultural-religios** în satul Priozeornoe (Pryozerne), regiunea **Odessa** din Ucraina. Vor fi ajutați aici bătrâni, bolnavi și victimele războiului, atât români (dintre puținii care mai sunt), cât și ucrainieni. (sursa: *basilica.ro*)

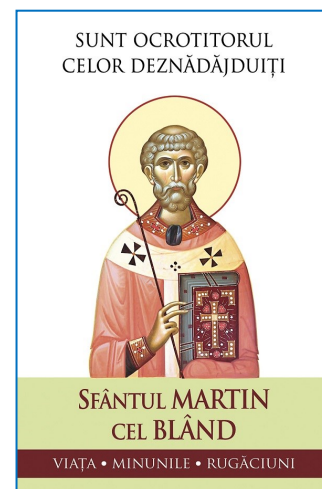
• Cei care vor merge în Cipru vor putea să viziteze de acum **casa memorială a Cuv. Iosif Vatopedinul**, restaurată și deschisă publicului, în localitatea natală Drouseia, din insulă. (sursa: *orthodoxchristian.com*)

• Starețul Efrem de la Vatoped a declarat că la scurt timp după ce **regele Charles** al Marii Britanii a aflat că este bolnav de cancer, l-a contactat pentru a-i **cere rugăciunile**. Starețul crede că regele va trece cu bine peste această încercare.. (sursa: *orthodoxchristian.com*)

LIBRĂRIA LOGOS
ne recomandă

Sunt ocrotitorul celor deznădăjduiți. Viața, minunile, rugăciuni către Sf. Martin cel blând

A răbdat pentru Domnul bătaii și umiliri de la cei de altă credință; a convertit mulțimi mari de păgâni; a înviat mai mulți morți, între care și un sinucigaș, ca să poată să se spovedească și să ceară iertare de la Dumnezeu și să primească răstimp de pocăință. Astfel, Sfântul Martin a devenit marele ocrotitor al celor care se află în mâhniri, în depresie ori au tendințe sinucigașe. A vindecat mulțimi nenumărate de bolnavi ce aveau felurite suferințe ori betesuguri, a stat la rugăciune, nevătămat, în mijlocul unei încăperi cuprinse de flăcări, l-a păzit viu, atârnat în ștreang vreme de trei zile, pe un om care fusese spânzurat și care i se rugase stăruitor să fie izbăvit de o astfel de moarte. Blandetea Sfântului Martin i-a cucerit chiar și pe cei care veneau cu gând să-l omoare, căci nu puteau ridica mâna asupra lui, chipul său fiind de-a pururi senin și luminat de o bucurie cerească.

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

Numărul 6 (CLIX)

18 februarie 2024

Sfinții săptămânii

D 18 - Duminica a 17-a după Rusalii (a Canaanencei); Sf. Ier. Leon cel Mare; Sf. Mc. Leon și Parigorie
Mărturisitorul Valeriu Gafencu (1952); Mucenicii uciși în „Noaptea cea sfântă” de la Sankt Petersburg

L 19 - Sf. Ap. Filimon, Arhip și Apfia; Sf. Mc. Filoteea din Atena; Sf. Cuv. Teodor de la Sana-xar; Sf. Nou Mucenic Nichita Athonitul

M 20 - Sf. Ier. Leon al Cataniei; Sf. Ier. Agaton, papă al Romei (de la Sinodul VI Ecumenic); Sf. Cuv. Visarion cel Mare (de la Pateric)
Mărturisitorii 34 de monahi uciși de luterani la mănăstirea Valaam

Mi 21 - Sf. Ier. Ioan Scholasticul; Sf. Cuv. Timotei din Bitinia; Sf. Cuv. Irina fecioara (sora papei Damasie)
Mărturisitorul Mitropolitul Vasile Lăzărescu al Banatului (1969)

J 22 - Sf. Mucenici din Evghenia - aflarea moaștelor; Sf. Cuv. Atanasie Mărturisitorul; Sf. Sfințit Mucenic Telesfor, papă al Romei

V 23 - Sf. Sf. Mc. Policarp al Smirnei; Sf. Mc. Pangratie și Teodora (părinții Sf. Policarp); Sf. Cuv. Damian Esfigmenitul; Sf. Cuv. Gorgonia (sora Sf. Grigorie Teologul)

S 24 - Întâia și a doua aflare a cinstitului cap al Sf. Ioan Botezătorul; Sf. Cuv. Erasm de la Pecera; Sf. Rege Ethelbert al Angliei; Sf. Cuv. Demetriada

“Cercetați duhul care naște evenimentele și finalitatea pe care o urmăresc ele, și așa veți ști ce este bine de făcut.

VALERIU GAFENCU

Editorial

CRIVĂȚUL
Greciei

Joi, Parlamentul Greciei a legiferat căsătoria dintre homosexuali. Așadar, starea civilă este de acum obligată să încheie și astfel de căsătorii. Premierul grec spunea că Grecia este pregătită pentru acest pas, s-a „maturizat”.

Ce înseamnă să fii pregătit? Majoritatea grecilor nu își doresc o astfel de viață, dar nici nu stau împotriva celor ce o aleg. Aproape jumătate din ei se opun, dar nu s-au făcut auziți. Biserica și Sfântul Munte au protestat, au trimis petiții. Degeaba. Biserica e o voce singulară acolo. Iar grecii sunt pregătiți, mai bine zis au fost pregătiți de alții să accepte acest pas. Pregătiți prin schimbul de generații. Tinerii de azi ai Greciei, în marea lor majoritate, nu mai dau doi bani pe Biserică, pe credință, pe valorile morale și pe tradițiile pentru care bunicii și străbunicii lor au murit.

Răsufierea crivățului grec începe să se simtă la noi. Presa internațională este plină de titluri care încep cu: „Prima țară ortodoxă din lume care...”. Adică, dintr-un șir de alte țări ortodoxe, nu?

Să ne pregătim și noi pentru iarna în care a intrat Grecia. Poate că vom fi printre primele ținte ortodoxe ale acestei minorități care face din nebunie normalitatea mileniului III. Rusia, Ucraina (încă), Georgia nici nu discută despre așa ceva. Dar Serbia este slăbită duhovnicește, la fel și Bulgaria. Iar noi simțim mereu presiunea Uniunii Europene...

În România, generațiile mature de peste 40 de ani încă mai au simțul normalității, chiar dacă prea puțini mai merg măcar o dată pe an la biserică. Dar generațiile tinere și în special cei care acum sunt până în vârsta studenției și care în puțini ani vor fi în posturile de decizie ale țării?

Primiți încercările pe care vi le trimite Dumnezeu, cu toată bucuria inimii, căci Dumnezeu încearcă pe cei pe care-i iubește. În fiecare seară întrebați-vă sincer ce bine ați făcut omenirii.

VALERIU GAFENCU

Mergeți în Colegiul „Moise Nicoară”, pepiniera arădeană a vârfurilor naționale și internaționale, a celor care vor influența mâine gândirea majorității, și vedeți ce a mai rămas din oameni, vorba cântecului... Nu doar rebeli adolescenți, ci tineri cu mentalitatea complet schimbată de media, filme (dacă ai pretenția la Oscar, trebuie să incluzi personaje și povești despre homosexuali), profesori „vizionari”. Mergeți în Moise să vedeți pe coridoare băieți îmbrăcați ca fetele și machiați, mergeți să vedeți cum se gândește acum... E firesc să vadă și să accepte prieteni de acest fel. Și discursul agresiv al susținătorilor acestui păcat este unul atât de derutant pentru cei slabi! Să fim toleranți! Iubirea adevărată este înlocuită cu poftele împotriva firii, care sunt numite acum iubire.

Cum zicea Părintele Ștefan odată despre japonezi: sunt păgâni sau n-au nicio credință, dar sunt cei mai de treabă, cei mai harnici, cei mai de cuvânt oameni din lume. Așa este acum și cu acești nefericiți și cu cei care îi sprijină. Ne arată cât de curat pot „iubi”. Ne vor da și lecții de creștere a copiilor, ne vor arăta că sunt mai fideli și mai responsabili decât soții și părinții adevărați. Ne vor pune în față personalitățile marcante din toate domeniile și timpurile, care au ales să fie altfel decât ne-a lăsat Dumnezeu. Ne vor da exemple de filantropie și virtute. Toate – fără de Hristos! Nu împotriva Lui, ci în locul Lui. Vor lupta să aducă urâciunea pustiirii în locul cel sfânt, spunând că e la fel sau chiar de dorit.

Așa se schimbă mentalitățile, așa se „pregătește” un popor.

Cât de aproape e crivățul de noi! Am stat până acum liniștiți, crezând că viforul e departe de noi, iar acum ne bate la ușă. Ce e de făcut?

Ortodoxia în lume

Printre zăpezile
Canadei

În partea de nord a Canadei se află o mănăstire de călugărițe cu hramul Acoperământul Maicii Domnului, care țin rânduiala ortodoxă de zeci de ani. Aceasta este povestea lor...

La începutul anilor 1930 acolo a ajuns un grup de monahi din Rusia, într-o perioadă în care Biserica din țara mamă era sub crunta prigoană a comuniștilor. Cu zece ani înainte, în zonă se așezaseră 12 familii de ruși care fugiseră de bolșevici. La început au locuit în bordeie de pământ și au avut de înfruntat iernile grele din nord, dar nu au deznădăduit, căci aveau credință.

Arhiepiscopul Ioasaf al rușilor din America, un om de mare misiune și puternică rugăciune, i-a vizitat după o vreme, încercând să facă ceva pentru ei. Un credincios a donat o bucată de pământ și în 1935 a fost înființat aici un schit de călugări. La ridicarea lui a muncit chiar arhiepiscopul, construind cu mâinile sale, alături de localnici, biserica din lemn a comunității. Iar în 1946, vlădica Ioasaf a cumpărat tot pământul din jurul schitului.

Clopotul pe care arhiepiscopul Ioasaf l-a adus la schit în urmă cu aproape 90 de ani bate încă, adunând toți ortodocșii din zonă la sluj-

be. Acolo iernile sunt lungi și grele, dar întinerul și zăpada fac prielnică rugăciunea.

Vlădica Ioasaf s-a născut pe vremea țărilor și, rămas orfan de mamă de copil, a știut că vrea să-și afierosească viața lui Dumnezeu. După tunderea sa, un prieten din Canada i-a scris că au nevoie de un om care să reînvie biserica de acolo, fondată de Sf. Gherman de Alaska. El a primit. La venirea sa la Montreal, în 1930, Biserica de acolo nu avea niciun ban. După 20 de ani de păstorire, în Canada erau 40 de biserici de parohie și 3 mănăstiri. Este numit „vlădica Ioasaf, noul luminător al Canadei”.

După plecarea sa la Domnul, au urmat ani grei pentru biserică. Treptat, mănăstirea s-a pustiit. În 1990 schitul era fără viețuitori. Apoi, mitropolitul Vitalie al Canadei a dorit să reînvie viața monahală din toată zona. Aceasta se întâmpla în 1993. A găsit o singură doritoare, maica Ambrozia, care a venit împreună cu bătrâna ei mamă, monahia Teodora. Nu rămăsese nimic în clădirile schitului. Nici măcar biserica nu mai avea cele necesare slujirii. Au fost ani grei pentru maica Ambrozia. Mereu cu gândul dacă va reuși să reînvie mănăstirea, dacă vor mai veni alte viețuitoare sau va muri singură în acea pustietate. Cu greu a refăcut o chilie, apoi alta, apoi

a zugrăvit biserica. La puțini ani după reînființarea schitului, o iconară din Canada de origine rusă, a sunat-o pe maica Ambrozia să o întrebe dacă nu vrea să picteze biserica. Sta-reța a primit cu bucurie. Multe lucrări din mănăstire le-a făcut ea însăși. Mereu singură...

Însă în 1995 a mai venit o soră. Era o rusoaică dintre cei stabiliți în Canada, care a zăbovit câteva zile, de un praznic, iar apoi a cerut ierarhului și maicii Ambrozia binecuvântarea să rămână în mănăstire. O cheamă Paisia și a fost atrasă de singurătatea și liniștea acestui loc. „Te simți ca în veșnicie aici!”, spune ea.

Azi schitul are 7 călugărițe și o soră. Este mereu plin de oameni, mai ales în zilele de sărbătoare. Localnicii s-au obișnuit cu maicile, mulți le ajută cu ce au nevoie.

Când pășești în bisericuța ridicată de arhiepiscopul Ioasaf, simți rugăciune și multă dragoste, adunate de la început, dar și din multele ore de privegheri făcute aici.

Maica Ambrozia (foto), ajunsă la vârsta înțelepciunii, spune că nu trebuie să ne temem de moarte: „Nu există așa ceva, moartea. Aceasta e nașterea pentru a merge în lumea cealaltă. Numai să avem credință și conștiința curată!”.

Familia creștină

Mama

primul pedagog al copilului

De educația elementară (enciclică) a copiilor se ocupă în primul rând mama, ea este primul pedagog al copiilor. Mama nu trebuie să se îngrijească doar de cele materiale.

Iubirea mamei se arată în grija pentru educarea copiilor. Ramurile se întind cu măreție acolo unde există rădăcină bună, deci mama cea bună îi formează pe copii buni. Lucrarea măreată a educației copiilor reprezintă îndatorirea părinților, iar aceasta se realizează în primul rând în cadrul familiei. În mod special mama, deoarece ea rămâne mai mult timp cu copiii, îi învață primele cuvine, îi învață primii pași. Buna educație a copiilor, de la vârsta copilăriei mici, este prin excelență lucrarea mamei, care urmărește buna lor creștere și dezvoltarea caracterului. Este o artă, o lucrare însemnată, nimic nu este mai mare ca aceasta, căci ce poate egala formarea copilului?

Exemplul personal este cea mai rapidă și mai eficientă învățătură, deoarece copiii repetă faptele celor mari prin instinctul imitării prezent în perioada prunciei. Viața virtuoză și exemplul bun au o valoare mai mare decât învățăturile. Acestea strălucesc și luminează, conduc la scopuri înalte, mari și frumoase, reprezintă valoarea pedagogică a exemplului. Mama, prin exemplul său bun șlefuește caracterul copilului de la o vârstă mică. Părinții trebuie să fie în primul rând modele demne de urmat pentru copiii lor. Sfântul Grigorie a scris un poem despre aceasta:

Eram copil neprihănit, în floarea tinereții

Când dragii mei părinți au cultivat în mintea mea

Virtutea frumuseții.

Și într-un alt poem:

Din pântece fiind hrănit cu cele bune

Avut-am pildă-n casă faptele străbune

Și ca însoțitori pe cei cu nume bune.

Mediul familial plin de iubire, bucurie, pace, siguranță

este vital pentru copii.

Sfântul Ioan Gură de aur spunea; „Mama nu este cea care naște copii, ci cea care-i crește bine”, iar în alt loc: „pe copii îi avem ca pe o mare comoară. Prin urmare să-i îngrijim și să facem totul ca să nu ni-i răpească vrăjmașul cel viclean, diavolul.” Dăruirea mamei și grija ei pentru copii face să fie remarcată și de către alții, astfel învățătorul Sfântului Ioan Gură, Libanius, afirmă cu admirație în fața tuturor: „Ce mame minunate au creștinii!”.

A.B.

Oamenii lui Dumnezeu

CUVIOSUL LIBERTIN

cel smerit

Cuviosul Libertin a fost monah în mănăstirea Funda (regiunea Ravenna, Italia), cea întemeiată de Fericitul Onorat. El a trăit în veacul al VI-lea.

Se spune despre el, că odată, ducându-se într-un oraș din ținutul Samniei pentru trebuințele mănăstirii, comitele Darda al goților împreună cu oastea, întâlnindu-l l-au dat jos de pe cal și i-au luat și calul. Iar cuviosul Libertin, nu numai că nu s-a tulburat, dar le-a dat și biciul, zicând: „Primiți și acesta, ca să loviți calul!”. Apoi s-a pus la rugăciune.

Și plecând oastea goților, au ajuns la râul Vulturion. Și a început fiecare călăreț a-și bate calul îndemnându-l cu pîntenii, ca să treacă râul. Însă caii deși erau bătuți cu biciul și împunși cu pîntenii, se temeau să intre în râu. Iar după ce și-au bătut caii multă vreme, istovindu-se de ostenală, unul dintre călăreți a zis: „Noi pătimim pentru greșeala pe care am făcut-o robului lui Dumnezeu.” Și îndată întorcându-se l-au aflat pe Libertin la pământ rugându-se și i-au zis: „Scoală-te și ia-ți calul!”. Dar el le-a zis: „Duceți-vă cu pace! Mie nu îmi trebuie calul”. Ei însă l-au suit pe cal și plecând au ajuns iarăși la râu pe care l-au trecut foarte repede, ca și când nu ar fi avut apă.

Cam în aceeași vreme, în părțile Campaniei au venit francii. Și auzind că în mănăstirea lui Onorat se găsesc bani mulți, au intrat în mănăstire și au început să îl strige pe Libertin, căutându-l cu mânie. Iar cuviosul se ruga în biserică întins pe pământ. Deci s-a întâmplat un lucru minunat că în timp ce francii îl căutau cu mânie, intrând ei în biserică, s-au împiedicat de el, fără a-l putea vedea. Și fiind bătuți ca de bici, ei au ieșit din

mâniat foarte tare pe Libertin și voind să-l bată, a luat așternutul de sub picioare (negăsind nici un toiag prin preajmă) și l-a lovit peste cap și peste obraz. Iar Libertin, după ce a fost bătut s-a dus la chilia sa și s-a liniștit. În dimineața următoare a mers la chilia egumenului și i-a cerut binecuvântare. Egumenul socotea ca Libertin voia să plece din mănăstire și l-a întrebat unde voia să meargă. Dar Libertin a răspuns: „La slujba mănăstirii, cea pe care o am și pe care nu o pot lăsa neîmplinită”.

mănăstire cu mâna goală.

Din dragostea pe care o avea față de starețul său, Onorat, Libertin purta în sân pretutindeni cu sine unul din călțunii (un fel de ciorapi) acestuia. O dată s-a întâmplat că starețul său i-a poruncit lui Libertin să se ducă la Ravenna pentru trebuințele mănăstirii. Și mergând în acel oraș, o femeie văzându-l pe dânsul și cunoscând că este robul lui Dumnezeu, a alergat la el și apucând calul de frâu, l-a ținut cu jurământ, zicându-i că nu va pleca până ce nu-i va învia fiul. Iar Cuviosului făcându-i-se mila de ea, s-a luptat între smerita cugetare cu milosărdia, fiind cuprins de frică și de durere, frică pentru neobișnuita cerere a femeii și durere pentru jalea ei. Dar a biruit milosărdia. Deci descălecând, a ingenunchiat și ridicându-și mâinile la cer, a scos călțulul lui Onorat din sân, l-a pus pe pieptul copilului cel mort și, făcând rugăciune, sufletul copilului s-a întors în trup și a înviat; și apucându-l de mână, l-a dat viu mamei sale. Apoi și-a continuat drumul.

Și cu toate că săvârșea minuni așa de mari, cuviosul pururea se smerea pe sine, după cum se poate vedea din cele ce urmează. Într-una din zile, egumenul care a urmat la conducerea mănăstirii după Cuv. Onorat s-a

Atunci egumenul aducându-și aminte de asprimea sa cea multă și de blândețea și smerenia lui Libertin, s-a sculat și căzându-i la picioare a zis: „Păcătuim-am, greșim-am!”, vinovat mărturisindu-se pe sine, că unui astfel de bărbat a îndrăznit a-i da o pedeapsă atât de aspră. Dar Libertin dimpotrivă, a căzut și el la pământ și s-a așternut la picioarele mai marelui său. „Eu sunt pricina greșelii, părinte, iar nu sfinția ta!”. Acestea auzind egumenul a venit într-o mare umilință. Astfel smerenia ucenicului, dascăl dascălului i s-a făcut.

Deci ducându-se Libertin la ascultarea sa, cei ce-i vedeau fața vânată și umflată căutau să afle ce i s-a întâmplat. El le-a răspuns: „Seara din pricina păcatelor mele, împiedicându-mă de așternutul cel de sub scaun, am căzut și m-am lovit într-acest chip”. Astfel, nu a vădit nici fapta egumenului și nici în păcatul minciunii nu a căzut. Cu atâta smerenie și răbdare era îmbogățit acest pururea pomenit, pe care unii le socotesc mai mari decât însăși minunile lui.

Să avem rugăciunile lui!

I.-G.

Evocări

PORTRET DE FRATE SFÂNT

Valentina despre Valeriu Gafencu

Valeriu Gafencu s-a născut la 24 ianuarie 1921 în localitatea Sângerei, județul Bălți, în Basarabia.

Poate că pare idilic: îl văd pe Valeriu hrănind porumbeii. Aveam acasă o mulțime de porumbei. Fiind singurul băiat între cele trei surori, tuța – așa-l numeam noi, copiii, pe tata – îl iubea foarte mult. Îl văd și acum pe Valeriu în mijlocul porumbeilor din băătăura noastră... Mai târziu, pe la 15-16 ani, când a plecat la liceu, la Bălți, gândul i s-a îndreptat spre soarta neamului. La modul serios.

Valeriu nu că era foarte deosebit, ci era foarte apropiat de lumea din sat, era iubit de toți prin felul lui de a fi, de a se comporta. Nu-mi amintesc ca măcar o dată să ne fi certat Valeriu, nici pe mine și nici pe surorile mai mici. Avea grupul lui de prieteni, se purta cumsecade cu toată lumea. Era din cale-afară de cinstit și de corect! A fost creștin de mic, iar creșterea lui duhovnicească a fost permanentă. Educația din familie oferită în special de tata, apoi cea din școală și cea din Frățiile de cruce. Adevărul e că a fost cu toată inima, cu tot sufletul pentru Hristos, pierzându-și speranța în oameni. Zarca l-a făcut să fie foarte, foarte credincios. Lucrarea aceasta a continuat în lagărul de la Galda unde se ruga mult într-o bisericuță veche.

Cumva Valeriu a fost de mic un model și un exemplu pentru toți copiii. Nu numai celora din Sângerei, dar și celor din liceu. La fel a fost, foarte bun. A continuat. Când a terminat liceul a făcut o petrecere mare, cum luaseră bacalaureatul, unde a ținut o conferință, o cuvântare foarte frumoasă la noi acasă în Sângerei. Bineînțeles, cu invitați mai mulți. L-au aplaudat pe el pentru felul cum a vorbit. Nu că e fratele nostru Valeriu, dar a fost cumva de mic, un exemplu pentru mulți copiii.

Venea dintr-o familie în care ne iubeam și ne înțelegeam așa de bine, în care părinții aveau o dragoste nemărginită. Cântam împreună cu ei, iar tata ne dirija, așa armo-

nie era. Rusii ne-au despărțit însă.

Pe Valeriu tata l-a dus până la graniță, de unde s-a întors singur. Casa ne-a fost luată, iar nouă ne-au lăsat o cameră și bucătăria. În scurt timp l-au deportat pe tata, ridicându-l într-o noapte. Împreună cu Tuchi, sora mai mică, am plâns și ne-am ascuns în pivniță. Așa a fost despărțirea noastră și nu l-am mai văzut niciodată. Tata avea să moara în Siberia.

...

Când l-au arestat pe Valeriu, l-au dus la Aiud. Acolo l-au ținut în zarca aia dezbrăcat, nemâncat, gol și el spunea: „Mamă, mi-e foame și mi-e frig și-aș mânca o pâine cât o roată de mare!” Așa de flămând, de nemâncat l-au ținut acolo.

Mergând la Aiud nu mi s-a dat voie să-l vizitez. Am aflat de la cineva care era directorul și l-am oprit pe stradă: „Nu mă lasă să-mi vad fratele!” „Dar cine sunteți?” „Sunt sora lui Valeriu Gafencu”. El atât a spus (a avut curaj, că nu ne auzea nimeni): „Dacă țara asta ar fi avut câțiva ca Valeriu, n-ar fi ajuns în halul în care a ajuns”. Am stat mult de vorbă cu Valeriu: era în credință, slăbuț, trecut prin chinuri, dar reușea să-și mascheze

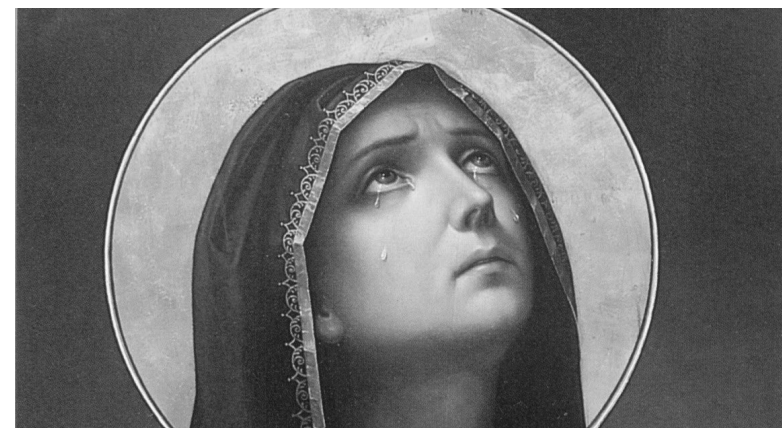
bolile. Mi-a spus exact ce ne scria și în scrisorile pe care ni le trimitea: să fim cuminți, serioase, gospodine, credincioase.

Am luat legătura cu Valeriu când erau duși la Galda, unde puteam să-l vedem. Valeriu era mai singuratic, maturizat; arăta bine, deși trecuse prin izolare. M-a trimis la Iași, la Seta (Elisabeta Ionescu) o prietenă pe care el o iubea în ascuns. Când am ajuns la ea, cobora scările cu soțul ei. Ne-am îmbrățișat, i-am transmis mesajul, am plâns și așa am încheiat vizita. Seta ne-a spus mai târziu că nu îndrăzneam măcar să creadă că Valeriu o iubește, fiindcă l-ar fi așteptat toată viața dacă el i-ar fi mărturisit dragostea mai devreme.

Aflând că Seta se căsătorise, Valeriu ne-a spus că dacă iese din închisoare se face călugăr...

Ferestre spre cer

„TÂNGUIREA” DE LA SIHĂSTRIA
Povestea iconarului Ioan Protcenco

Mulți știu icoana dar, puțini cunosc însă cine este pictorul acestei icoane. Ioan Protcenco se numește și a fost un neîntrecut iconar.

De mic copil a fost atras de pictură avea mare talent pentru portrete. Dorea să picteze și icoane, dar nu reușea întru totul chipurile lor. Întâlnirea cu o călugăriță sporită duhovnicește, avea să-i dezlege neîmplinirea : **„Dacă vrei să pictezi icoane frumoase, să te spovedești mai des, să postești, să te rogi mai mult și vei picta icoane a căror frumusețe nu este din lumea aceasta”.**

Acest îndemn l-a urmat în toată viața sa. Nu mânca niciodată până la orele 15-16 ale zilei. Picta cu rugăciune și cu post negru. În acest răstimp nu vorbea cu nimeni și nu accepta să se vorbească nici sub schele, în biserică.

S-a căsătorit, a avut trei copii și a făcut parte din armata țaristă, în timpul Primului Razboi Mondial. A avut multe încercări. Viața i-a fost grea. Și-a pierdut în război un ochi și, ca atare, a pictat toată viața doar cu un singur ochi. Copiii i-au murit de tifos, iar soția l-a părăsit. Fiind de origine nobilă, a trebuit să fugă de comuniști. S-a refugiat la Chișinău, în Moldova. Fără avere și fără familie, se întreținea pictând icoane și realizând, după mărturisirea arhim.

Bartolomeu Florea, superbe portrete ale oamenilor importanți ai vremii. S-a recăsătorit cu o ucraineană, Pelaghia. Când rușii au invadat Basarabia, în 1940, a fugit peste Prut, în România. Transfug fiind și fără acte, se ascundea și picta icoane. A fost ajutat de un călugăr de la Schitul Darvari din București, Nicanor Bica, căruia îi picta icoane, locuind în capitală și apoi în casa unui creștin din localitatea Afumați.

Una din icoane a ajuns în mâna părintelui Ilie Cleopa de la Sihăstria Neamțului. Încântat peste măsură de ce-a văzut, Cuviosul și-a luat toiagul și cojocul și a făcut cale lungă să-l găsească pe pictor. Tot cu ajutorul monahului de la Darvari, l-a găsit, în toiul unei nopți, într-o casă dărăpănată din apropierea Bucureștilor. I-a făcut acte, i-a spus planurile ce le avea și l-a luat la Sihăstria, împreună cu soția lui, Pelaghia.

La puțin timp după ce a ajuns la Sihăstria, i s-a cerut să picteze o icoană „de probă”. S-a rugat mult la Maica Domnului și a pictat o icoană străină parcă de penelul unui muritor: „Tânguirea Maicii Domnului”. Părințele Paisie, dar și alții, aminteau că Maica Domnului i s-a arătat și i-a mulțumit pentru felul în care a pictat-o.

Iată ce mărturisise unui monah: „Părinte, dacă mănânc, eu nu mai pot să pictez în ziua aceea. Deci, eu

trebuie să postesc ca să pot lucra...” Numai cu post a pictat. Pelaghia se ruga la chilie și el era pe schelă. Dacă intra cineva în biserică, nu mai putea picta. Se oprea, chiar de nu știa cine este. Avea rugăciunea inimii.

Bolnav de plămâni, având un singur ochi, cu sufletul răvășit de furtunile abătute asupra sa, pictorul Protcenco și-a găsit drept prieteni pe sfinți. El trăia numai pentru ei, le citea viața de mai multe ori, se ruga și abia după aceea trecea la lucru. Era foarte liniștit și tăcut. Nu vorbea cu nimeni. În cimitirul mănăstirii avea banca lui, „banca pictorului”, cum o numeam călugării. Toți îi respectau dorința de a petrece timpul în liniște. Se spune că se ridica și pleca ori de câte ori cineva se apropia de el.

În luna august 1953, boala i s-a agravat, o boală severă de plămâni și inimă. Fiind în vârstă de 65 de ani, a cerut să fie călugărit. Călugăria lui și tundera în „schima cea mare” s-a făcut chiar lângă icoana unde Preacurata i se arătase și-l inspirase. A primit numele Irineu. A trecut pragul acestei lumi a treia zi după călugărie, încă purtând îngereasca ocrotire a mantiei. Era 23 august 1953.